

С Т А Н О В И Щ Е

за получаването на научното звание „професор” от доц. Евгения Калинова

В откритата процедура авторката предлага списък от 121 заглавия научна продукция в това число 16 публикации в чужбина.

Основното произведение, с което тя се представя е обемистият труд „Българската култура и политическият императив /1944-1989 г./”

Монографията е значително постижение на българската историография за най-новата история на България. Основната тъкан на изложението е проследяването на културната политика на управляващите за целия 45 годишен период. Заедно с това, в труда е постигнато задълбочено разкриване на процесите, развивали се в самата художествено-творческа интелигенция с по-обстойно внимание към опозиционните тенденции в нея. Изследвано е и въздействието на върхови произведения на литературата и изкуството върху българското общество.

Калинова е съумяла да обхване в единен поток многобройните проучвания за по-частни аспекти по тази проблематика от историци, културолози, литературоведи и изкуствоведи. Този подход на авторката сам по себе си представлява творчество от най-висок ранг, тъй като чрез него тя постига значителна яркост и сила на обобщението, а това е и единственият способ да се разкрият процесите в пълнота. Никой до появата на този труд не е успявал да осъществи такова цялостно обхващане на развитието в тази сфера.

Към върховите моменти кандидатката има обаче и значителен обем собствени конкретни проучвания, за които се е опирала на солидна изворова база. Тук бих посочил само някои от постиженията: преодоляването на редица натрупали се в историографията и в културологията трафарети като например едностранното представяне на развитието след Априлския пленум на ЦК на БКП -1956 г. с акцент върху

позитивните тенденции. Много интересна е оценката за приливите и отливите в културната политика на българските управници по време на втората десталинизация през 60-те години. В нея според авторката основното все пак е реформаторството. Много важни са разработките за 70-те години и общата характеристика на този период като време на относително спокойствие, което позволява управляващите да склонят към някои по-значими отстъпки в либерализацията. Със завидна задълбоченост Калинова разкрива сложността на процесите през втората половина на 70-те и през 80-те години: ”времето” на Людмила Живкова и нейното решително скъсване с някои от трафаретите в предишния период. По-нататък е очертано постепенното, но неотклонно разгръщане на стагнацията след нейната смърт, противоречивата същност на българската „перестройка” през 1987-1989 г. и пр.

Свързани с темата на посочената монография, но излизащи извън обсега на нейното съдържание са няколкото изследвания за пропагандата на българската култура в чужбина и за културните ни връзки със западните страни. До появата на трудовете на Калинова проблемите на пропагандата в тази сфера не са били разработвани научно.

От останалите произведения бих отбелязал с подчертано внимание съвместният труд с Искра Баева – „Българските преходи /1944-1999/, излязъл през 2000 – та година. Това беше първият сполучлив опит след 10 ноември 1989 г. за нов прочит на историята на България за времето от 9.IX. 1944 г. до 10. XI. 1989 г. в цялост. Двете авторки имаха смелостта да разработят и току що развилите се процеси в първите десет години след промяната. В следващите две издания на книгата периодът на изследване бе разширен и доведен до наши дни – 2010 г. За значимостта на тази книга говори издаването ѝ във Франция, Австрия и Гърция.

Много интересни са проучванията за външната политика на България както и за някои проблеми за събития в чужбина, свързани с България – например за т.н. българска следа при атентата срещу папа Йоан

–Павел II. В последно време много ценни са разработките на Калинова по твърде болезнената тема за т.н. Възродителен процес. По този въпрос българската общественост получи и едно друго важно творение – съставеният съвместно с Искра Баева двутомник от документи.

Разбира се, нямаме възможност в краткото изложение да обхванем редица други трудове на авторката в това число документални сборници, учебници, научни рецензии, научни справочници и пр.

В заключение ще посочим, че Калинова отдавна е заела едно от водещите места сред българските историци, занимаващи се с най-новата и съвременна история на България и сегашното ѝ представяне за удостояване според мене е доста позакъсняло.

Имайки предвид огромният обем на научната продукция на авторката и задълбочените приноси, които прави, смятам с пълно основание, че тя има всички качества да получи научното звание „професор”.

Автор:

Проф. д.и.н. Владимир Мигев

VII. 2011 г.